

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 53 0 P 056404 20 Rev
Sarajevo, 7.9.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Snježane Malešević, kao predsjednice vijeća, Fatime Imamović i Mirjane Dević, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. M. d.o.o. B. L., sa sjedištem u B. L. ..., protiv tuženog B. K. iz Č. ..., koga zastupa punomoćnik A. B., advokat iz M. ..., radi isplate duga po mjenici, v.s. 13.893,91 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 53 0 P 056404 16 Gž od 28.1.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 7.9.2021. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova parničnog postupka nastalim u povodu revizije.

O B R A Z L O Ž E N J E

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Čapljini broj 53 0 P 056404 15 P od 26.11.2015. godine odbijen je tužbeni zahtjev da se obaveže tuženi da ispuni obavezu preuzetu potpisivanjem mjenice broj AF ..., te da tužitelju plati dug u iznosu od 13.893,91 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana dospijeca mjenice 12.06.2014. godine do konačne isplate duga, sa troškovima parničnog postupka. Tužitelj je obavezan da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.160,00 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj 53 0 P 056404 16 Gž od 28.1.2020. godine žalba tužitelja je uvažena i prvostepena presuda preinačena tako da je tuženi obavezan da ispuni obavezu preuzetu potpisivanjem mjenice broj AF ..., te da tužitelju plati dug u iznosu od 13.893,91 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 13.06.2014. godine do isplate i nadoknadi mu troškove parničnog postupka u iznosu od 1.350,00 KM.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, osporena presuda preinači na način da se tužbeni zahtjev odbije uz naknadu troškova parničnog postupka uvećanim za troškove sastava revizije u iznosu od

1.080,00 KM i troškove PDV od 183,60 KM ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj je osporio osnovanost revizijskih prigovora i predložio da se revizija odbije ili odbaci kao nedopuštena.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), koji se u ovom predmetu primjenjuje na osnovu člana 106. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku², ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

U reviziji tuženi iznosi svoje viđenje o tome na kojoj je stranci bio teret dokaza o odlučnim činjenicama, iznosi svoju ocjenu izvedenih dokaza i izvodi drugačije činjenične zaključke od nižestepeni sudova u odnosu na ispunjenje mjenične obaveze.

Nasuprot tome, nije osnovan revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP-a u vezi sa članovima 8., 123. stav 1. i 191. stav 4. istog zakona učinjenih, prema navodima revidenta, u postupku pred drugostepenim sudom, što je imalo za posljedicu nezakonitost pobijane presude.

Ovaj sud cijeni da drugostepena presuda sadrži jasne i određene razloge o svim odlučnim činjenicama, da je pravilno obrazloženo na kojim činjeničnim utvrđenjima i na osnovu kojih pravnih propisa je zasnovana odluka kojom je usvojen tužbeni zahtjev (član 191. stav 4. ZPP-a).

Drugostepeni sud je, suprotno tvrdnjama revizije, svoju odluku utemeljio na činjenicama utvrđenim u prvostepenom postupku, pa time što je na temelju tih činjenica izveo drugačiji pravni zaključak, nije povrijedio odredbu iz člana 8. i 123. stav 1. ZPP-a, te je bio ovlašten prvostepenu presudu preinačiti temeljem odredbe iz člana 229. tačka 2. ZPP-a.

Drugo je pitanje da li je pri tome taj sud izveo pravilan pravni zaključak, ali to nije pitanje o kojem se odlučuje kroz ocjenu osnovanosti revizijskog razloga povrede odredaba parničnog postupka, jer se to pitanje tada svodi na ocjenu pravilnosti u primjeni materijalnog prava, kao samostalnog revizijskog razloga.

Predmet spora je zahtjev za isplatu iznosa od 13.893,91 KM na osnovu mjenice s klauzulom „bez protesta“, izdate na ime osiguranja kreditne obaveze iz ugovora o kreditu.

U postupku je utvrđeno da je 10.05.2011. godine izdata mjenica „bez protesta“ na mjenični iznos od 14.004,05 KM kao instrument osiguranja plaćanja duga glavnog mjeničnog dužnika S. H. prema tužitelju po kreditu broj ... od 10.05.2011. godine, da je

¹ Službene novine FBiH br. 53/03, 73/05 i 19/06

² Službene novine FBiH br. 98/15

tuženi potpisao mjenicu u svojstvu avaliste kao jemac za mjeničnu obavezu glavnog dužnika, da je mjenica bezuspješno podnesena na naplatu glavnom dužniku 12.06.2014. godine, po dospijeću na naplatu, što je naznačeno na prednjoj strani mjenice, da je po dospijeću mjenice na naplatu, tokom postupka dug smanjen na iznos od 13.893,91 KM. Dalje je utvrđeno da je tuženi sa glavnim dužnikom dao tužitelju pismenu saglasnost o načinu popunjavanja i korištenja bjanko mjenice radi naplate duga po predmetnom ugovoru o kreditu u slučaju neispunjenja obaveza koje proizilaze iz tog ugovora. Nakon neuspjelog pokušaja naplate mjenice, tužitelj je podnio prijedlog za izvršenje 1.8.2014. godine na osnovu iste mjenice, da je izvršni postupak, po prigovoru tuženog, nastavljen po pravilima parničnog postupka.

Na osnovu takvih činjeničnih utvrđenja, pravilno je drugostepeni sud primijenio Zakon o mjenici³ usvajanjem tužbenog zahtjeva.

Tužitelj, kao mjenični povjerilac, nije uspio naplatiti mjenični iznos od glavnog dužnika, pa ima pravo prema odredbi člana 39. stav 1. u vezi sa članom 54. stav 1. Zakona o mjenici ostvariti regres protiv ostalih mjeničnih dužnika, uključivši i avalistu, koji odgovara za isplatu mjeničnog iznosa onako kako odgovara onaj za koga jamči – član 33. stav 1. Zakona o mjenici, dakle, u ovom slučaju onako kako odgovara glavni dužnik.

Neosnovan je prigovor revidenta da je nastupila zastara mjeničnopravnog zahtjeva tužitelja. Tužitelj je kao imalac trasirane mjenice ovu ispunio sa danom 12.06.2014. godine, kao danom dospijeća mjenične obaveze i podnio prijedlog za izvršenje 01.08.2014. godine, koji se dan ima smatrati danom podnošenja tužbe jer je po prigovoru tuženog postupak nastavljen u parnici. Prema odredbama iz člana 80. stav 1. Zakona o mjenici, svi mjeničnopravni zahtjevi protiv avaliste zastarijevaju za tri godine, računajući od dospelosti, pa u konkretnom slučaju, s obzirom na datum dospijeća obaveze i datum podnošenja tužbe, trogodišnji rok zastarjelosti nije protekao.

Neosnovano revident prigovara da na valjan način nije utvrđena visina tužbenog zahtjeva. Mjenična obaveza je apstraktna obaveza i odvojena je od osnovnog posla-ugovora o kreditu. Upravo zbog toga, protiv utužene mjenične obaveze iz mjenice koja sadržajno nema nedostataka, tuženi kao mjenični dužnik nije ovlašten na podnošenje prigovora vezanih uz osnovni posao i zasnovanim na odredbama Zakona o obligacionim odnosima. To što je tokom postupka smanjen iznos mjenične obaveze, nije od uticaja na konačnu visinu tužbenog zahtjeva i ne dovodi u sumnju zakonitost i pravilnost drugostepene presude.

Zbog izloženog, nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, pa kako se nisu ostvarili razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, te kako nije učinjena povreda odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je revizija, a na osnovu odredbe iz člana 248. ZPP-a, odbijena kao neosnovana.

³ Službene novine F BiH br. 32/00 i 28/03

Na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP-a odlučeno je o troškovima postupka nastalim u povodu revizije, pa je tužitelj odbijen sa zahtjevom za naknadu troškova za sastav revizije jer nije uspio u revizijskom postupku - član 386. stav 1. ZPP-a.

Predsjednica vijeća
Snježana Malešević, s.r.